

BERGEN
KOMMUNE

Årsplan - Langtidsperspektiv 2019-2022

Klosteret barnehage

Forord

Bergen kommune har felles mal for Årsplan i de kommunale barnehagene. Barnehagene utarbeider sine årsplaner ut fra en fastsatt ramme som samsvarer med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

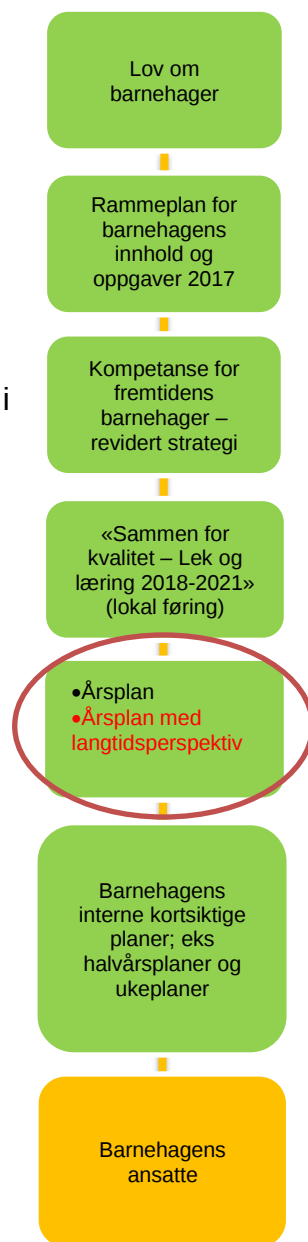
Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager i Bergen kommune trer etter planen i kraft 01.01.2018. Den beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for perioden 2018-2021. Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er *Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre*». Planhierarkiet er synliggjort i modellen

Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to.

- **Årsplanen** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen har et tidsperspektiv på 1 år og den følger barnehageåret.
- **Årsplan med langtidsperspektiv** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplan med langtidsperspektiv inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet. Årsplan med langtidsperspektiv har et tidsperspektiv på 4 år og trer i kraft fra 01.01.2019.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE
Fagavdeling for barnehage og skole

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Innholdsfortegnelse	3
I. Barnesyn og læringssyn	5
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	5
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	6
IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	7
V. Overganger	8
a. Tilvenning i barnehagen	8
b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen	8
c. Samarbeid og sammenheng med skolen	9
VI. Foreldremedvirkning	9
VII. Forebygge, håndtere, stoppe og følge opp mobbing	10

Visjon og mål for kommunale barnehager i Bergen kommune

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

I. Barnesyn og læringssyn

Vi ser barnet som kompetent. Vi tenker at barnet kommer til oss med mye kunnskap og ferdigheter allerede som ett-åring. Barn har på lik linje som voksne en rett til å bli sett og hørt, og uttrykke sine egne ønsker og behov. Det er vi voksne rundt barnet som må vise evne til å tolke og forstå barnet, og støtte det i dets utvikling og læreprosesser. I disse prosessene er de kommunale verdiene *Se barnet, varme og inkluderende* viktige ledesnorer.

Vårt barnesyn viser også hvordan vi ser barnet som et lærende subjekt: Den voksne må være en støttende faktor i barnets utvikling og læreprosesser. Den voksnes måte å forholde seg til barnets intensjoner og uttrykk, kan hjelpe barnet til å forstå, utvikle seg og lære. Samspillet mellom barn og voksen er altså veldig viktig: Vi som er voksne støttespillere for barna, må skape gode læringsarenaer, og gi de allsidige inntrykk og opplevelser som fører til undring, utprøving og lærdom.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Vår profesjonsetikk tilsier at vi skal være nære og personlige i vår praksis: Det er her og nå, tett på øyeblikkene sammen med barnet, vi skal være.

I arbeid med å styrke både barnas og de voksnes sosiale kompetanse bruker vi samspillmetoden [Dialog](#).

Vi jobber ut ifra et sosiokulturelt læringssyn. Det vil bl.a. si at vi tror at læring skjer ved bruk av språket i samspill med de omgivelsene en er i. De voksne rundt barnet blir en viktig støtte og hjelp i aktiviteter og lek.

Gjennom programmet «[Steg-for-steg](#)» problematiserer og konkretiserer vi relasjonelle eksempler for barna, og gir de et rammeverk med løsninger og refleksjoner som de lett kan overføre til situasjoner de møter i lek og samspill med hverandre.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Vi har i alle år hatt et uttalt syn på barns danning knyttet til kunstfagene. Vårt utgangspunkt for å i det hele tatt satse på maling og drama flere år tilbake, var vår tanke om hvilke mennesker vi jobber med å danne i barnehagen: Hvilken kunnskap og hvilke ferdigheter vil vi at barna i vår barnehage skal ta med seg videre inn i skolegang, og videre i livet? Hele vår tilnærming til maling sammen med barna, og vår planlegging av dramaforløp og grupper, har båret preg av at vi vil gi barna mulighet til å tenke selv: Det er med på å danne det demokratiske mennesket.

I jobb med kunstprosjektene våre er dannelsesbegrepet også tilstedeværende med tanke på hva vi ønsker at barna skal tilføres: Det å se kunstverk, høre musikk eller se en forestilling, å danne seg egen oppfatning av hva en liker, hva en synes er vakkert, hva som gir nye tanker, og hva som kan sette i gang eksistensielle funderinger; alt dette tenker vi er viktige momenter i en dannelsesreise. Å ta valg, komme med forslag i prosjektet, og å kunne se egne idéer bli til spennende skulpturer eller fargerike bilder, forsterker også barnas medvirkning og danning.

I barnehagen vil vi legge til rette for variert lek. Vi ønsker å inspirere til fantasi, skaperglede og humor. Ved å tilrettelegge for gode lekearenaer vil vi styrke barnas kompetanse innen lek. Hos oss vil vi ha fokus både på det fysiske rom («den 3 pedagog»), på pedagogisk innhold og på inspirasjonskilder til fantasi og kreativitet (både hos voksne og barn). Oppmerksomme voksne, som gir rom for barns medvirkning og kreativitet i all form for lek, er også viktig. De voksne i vår barnehage skal være observante og lyttende til hva barna er opptatt av, og videre bruke denne kunnskapen i planleggingen av lekegrupper, dramalek og tema for leken generelt. Tilstedeværende, støttende, deltagende og inspirerende voksne er viktig – de voksne skal være gode rollemodeller for barna.

Leken er også en viktig arena for *læring* i barnehagen. Som tilrettelegger, samtalepartner og noen ganger observatør har den voksne også med seg dette perspektivet i leken. Vi tenker at barna tilegner seg mange ferdigheter og kunnskaper ved å jobbe tematisk. Jobber vi med «Høst» åpner det opp for både å knytte f.eks. naturfag, mat, helse og matematikk til temaet. Det forutsetter at de voksne er lydhøre

for barnas undringer, forkunnskap og interesser. Da kan vi tilrettelegg for gode lærearenaer.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Med tanke på progresjon i læring, lek og danning må vi ha både et individ- og et gruppeperspektiv. Her er et tett og godt foreldresamarbeid en viktig faktor for å kunne møte barnet der det er, og sørge for progresjon i dets utvikling og læring. Ved hjelp av gode observasjonsmetoder og deltakelse i barnas lek og aktiviteter, tilpasser vi også aktivitetene til barnet og barnegruppens behov med tanke på progresjon og utvikling.

I barnehagen har vi aldersinndelte grupper som går på tvers av avdelingene. Her planlegges aktivitetene bygget på progresjon *både* hos barnet og gruppen, og med tanke på å best mulig utnytte barnets [proksimale utviklingssone](#): Alt hva barnet kan klare ved hjelp og støtte fra andre (voksne og barn). Vi har språkgrupper («fra musikk til språk»), Hopp- og sprettgruppe (3 og 4 åringene), Tur- og kulturgruppe (4-5 åringene) og Hemmelig klubb (førskolebarna). (Se halvårsplaner)

Malegruppene våre følger også en tydelig progresjon: Vi jobber kun med primærfargene som utgangspunkt. Barna lærer tidlig å blande disse til sekundærfargene. De aller yngste jobber bare med fingermaling for å bli kjent med malingen også gjennom den taktile sansen. Etter hvert som de blir eldre får de pensler i forskjellige tykkelser, og jobber stort sett bare ved staffeli. Progresjon er stikkordet i disse gruppene.

V. Overganger

Klosteret barnehage skal ha en god atmosfære som bærer preg av nærhet, tillit og åpenhet. Barn og foreldre skal føle at barnehagen ser den enkelte og at de blir møtt med varme og en inkluderende holdning. Det er de kommunale verdiene som ligger til grunn for all vår planlegging. Som gode rollemodeller skal de voksne være brobyggere i konflikter, lekekamerater i leken og samtalepartnere med barna. Det å hjelpe barna i sin selvstendighetstrening, og «å være stillaser» rundt de i overgangssituasjoner og i dannelsesprosesser, er en viktig del av vår hverdagsmetodikk.

a. Tilvenning i barnehagen

Å starte i barnehage kan by på mange nye opplevelser både for barn og foresatte. Det er mye nytt barnet skal tilpasse seg og lære. For å gjøre oppstarten til en positiv opplevelse, anbefaler vi at barnet ikke har for lange dager i begynnelsen. Det er viktig at personalet i barnehagen har en god dialog med de foresatte, og vi avtaler dag for dag hvor lenge barnet skal være i barnehagen. Foreldre eller andre voksne barnet er trygg på skal være med i [tilvenningsperioden](#). De aller første dagene bør barnehagedagene være ekstra korte. Dette gir barnet motivasjon til å møte en ny dag i barnehagen. Barn er forskjellig, med ulike behov, derfor ser vi an om barnet trenger en noe lengre tilvenningsperiode enn de vanlige tre dagene for å få en trygg tilknytning til oss i personalet. Dette er vi i tett dialog med foreldrene om.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Siden vår barnehage består av to hus er overgang mellom avdelingene noe vi må ha et ekstra tydelig fokus på. Når barna fra småbarnsavdelingene skal over på ny avdeling (vanligvis i august det året de fyller 3 år), blir de overført enten til avd. Klostergaten eller til avd. Kalmargaten. For at denne overgangen skal gå så lett som mulig, har vi innført en del felles møtepunkter, som gjør at barna våre blir godt kjent både med andre barn og voksne på tvers av hus og avdelinger. Dette kan være faste opplegg som fellessamlinger, musikk- til språkgruppen og Hopp- og sprettgruppen, men også mer spontane besøk hos hverandre. I løpet av vårhalvåret er de yngste barna dessuten litt ekstra sammen med storbarnsavdelingene, enten i uteleken eller ved at det avtales «leke-besøk» på de ulike avdelingene. Foreldre/foresatte er

selvsagt velkommen til å besøke den nye avdelingen sammen med barnet sitt før/i oppstartsfasen.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

I løpet av det siste året i barnehagen har vi fokus på å gi barna en trygg og forutsigbar overgang til skolen. Samtidig er det viktig for oss at barna skal få «hvile» i det å være barnehagebarn også: Leken er viktig, og krav til prestasjon skal ikke være i fokus. I løpet av våren går vi på noen uformelle besøk på skolene i nærmiljøet. Det å leke litt på skoleplassen, og å bli kjent med skoleveien er en god forberedelse til skolestart. Bergen kommune har [samarbeidsmøter](#) mellom skolene og barnehagene om høsten, og om våren inviterer skolene barnehagene til samarbeidsmøter på den enkelte skole.

«Hemmelig klubb» er en klubb for førskolebarna. Her skal barna lære om - og undre seg over - det å skulle begynne på skolen. Samtidig har vi hovedfokus på det å bli sterke sammen i gruppe, øve på å være selvstendig, mestre noe sammen, ha det gøy og ha mange gode opplevelser sammen det siste året i barnehagen. Vi bruker å avslutte året med en tur der barna bestiger Ulriken sammen. Barna lager selv egne regler for klubben.

VI. Foreldremedvirkning

God kommunikasjon og gjensidig informasjon er en forutsetning for et godt foreldresamarbeid. Foreldrene skal være trygge på hva barnehagen står for, og på at det er en god plass for barna å være i løpet av dagen.

Foreldre sikres medvirkning på barnehagens innhold gjennom deltakelse i foreldresamtaler, foreldremøter, foreldreråd og samarbeidsutvalg. Vi har minimum 2 foreldresamtaler i året. På foreldremøtene åpner vi opp for både temabaserte møter med aktive dialoggrupper, diskusjoner og tilbakemeldinger fra de foresatte.

I barnehagehverdagen ønsker vi å legge til rette for samarbeid og deltakelse gjennom utveksling av relevant informasjon - hva er det barnet interesserer seg for nå for tiden? Vi ønsker også å bruke foreldres kompetanse og innsikt i eget barn, til å tilrettelegge for positive opplevelser for barnet. Vi bruker aktivt e-post (og fra høsten 2019 av: <https://vigilo.no/>) i kommunikasjon med foreldrene, og vil også i forkant av tema, turer el. l. aktiviteter sende forespørsler til foreldrene om de ønsker å delta, eller har noe de vil bidra med.

Klosteret barnehage har også tradisjon for å invitere til sosiale tilstelninger som for eksempel: Barnas utstillinger, foreldrekafe og -frokost, høytidsmarkeringer og årstidsrelevante fester.

VII. Forebygge, håndtere, stoppe og følge opp mobbing

Rammeplanen sier: «Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.»

Bergen kommune vil skape et inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge, og har derfor laget en felles plan som heter «[Skyfritt](#)». Gjennom planen vil innsatsen for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehage, skole og på fritidsfeltet bli styrket. Målet er å redusere mobbing og krenking på oppvekstfeltet i Bergen.

I Klosteret barnehage har vi gjennom hele barnehageåret fokus på vennskap og fellesskap. Ved hjelp av blant annet programmet "[Steg for steg](#)" viser vi barna gode holdninger og det gir dem rammeverk når det gjelder sosial interaksjon. Fokus på leken, og det at de voksne aktivt er tilstede sammen med barna, sikrer også at vi tidlig fanger det opp om noen skulle falle utenfor gruppen. «Steg for Steg» og [dialog](#) gir oss gode verktøy til å kunne tidlig gripe inn dersom noen skulle bli krenket eller vi ser tilløp til mobbing. Som på de fleste arenaer i barnehagen er den tilstedeværende, bevisste voksne, en viktig rollemodell og samspillpartner også på dette området. Vi jobber mye i personalgruppen med bevisstgjøring, våre felles verdier, og å kunne gjenkjenne negative situasjoner som oppstår i barnegruppene.

Våre grupper på tvers av avdelingene og husene bidrar også til styrking av fellesskapet i barnehagen: Vi ser at vennskap skapes allerede på småbarnsavdelingene, og på tvers av de store avdelingene. Vi vil sørge for at

vennskap består, også etter overflytting til stor avdeling, og ser at det gir en egen dynamikk i barnegruppene å kunne møtes på andre arenaer enn bare på egen avdeling.

Sammen med barna har vi felles rådslaging i begynnelsen av et barnehageår, og blir enige om hvilke trivselsregler vi skal ha. Gruppebevissthet, godt samspill og styrking av individet med fokus på både forskjeller og likheter, gir en trygghet hos det enkelte barnet til å kunne takle motgang og medgang i løpet av en barnehagehverdag.

**Klosteret barnehage
Klosteret 2
5005 Bergen
tlf: 55 56 29 40**

Avdelingene:

**Kalmargaten: 55 56 29 48 /
41 46 96 66**

**Klostergaten: 55 56 29 42 /
94 50 18 13**

**Knøsesmauet: 55 56 29 41/
94 50 04 84**

**Strangehagen: 55 56 29 41/
94 50 04 87**

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/barnehager/klosteret-barnehage>

e-post: klosteret.barnehage@bergen.kommune.no

**BERGEN
KOMMUNE**

